

Podmíněné odsouzení je jedním z nejvýznamnějších prostředků převýchovy a resocializace pachatelů méně závažných trestných činů. Jedná se o opatření státního donucení, které spočívá v uložení trestu odnětí svobody soudem, který zároveň výkon tohoto trestu odloží pod podmínkou, že se bude odsouzený během stanovené zkušební doby řádně chovat a vyhoví stanoveným požadavkům. Soud tímto krokem sice trestá pachatele trestného činu, vyslovuje nebezpečnost jeho jednání pro společnost, na druhé straně mu ovšem dává důvěru, že se polepší i bez toho, že trest bude vykonán. Pachateli se tak dává možnost dosáhnout toho, že výkon podmíněně odloženého trestu nebude nařízen a že se tak na něj bude hledět, jako by nebyl odsouzen. Tato forma umožňuje vzbudit zájem odsouzeného na vlastním řádném životě - individuálně preventivní účinek je zde vysoký. Odsouzený nemusí být pouze pasivním objektem působení trestu, ale možno počítat i s jeho aktivní součinností^[1]. Přitom podmíněné odsouzení umožňuje, aby se snaha odsouzeného mohla opřít o sociální, psychickou, příp. i faktickou pomoc zájmových sdružení občanů a probačních úředníků. Tím se podmíněně odsouzený motivuje k řádnému životu a k plnění podmínek uložených soudem. Podmíněné odsouzení zde vychází z předpokladu, že již samotné trestní stíhání, vyslovení viny, negativní zhodnocení pachatele a hrozba eventuálního výkonu trestu spolu s případnými omezeními a podmínkami týkajícími se chování odsouzeného, výchovným vlivem toho, kdo převzal záruku za převýchovu odsouzeného nebo kdo vykonává dohled, budou mít ve výsledku z hlediska individuální i generální prevence stejné či ještě lepší účinky, než má výkon uloženého trestu odnětí svobody. Pokud podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život a vyhoví uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, že se trest odnětí svobody vykoná (rozhodnout o tom, že se trest vykoná, může soud již během zkušební doby)^[2]. Pokud soud rozhodne o tom, že se podmíněně odsouzený osvědčil, fakticky se tím výkon trestu odnětí svobody promíjí.